

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Rozwiązania prawne chroniące Puszcę Białowieską jako Obiekt Światowego Dziedzictwa UNESCO - sprawiedliwa społecznie transformacja obszaru Puszczy Białowieskiej i jej trwała, pełna ochrona

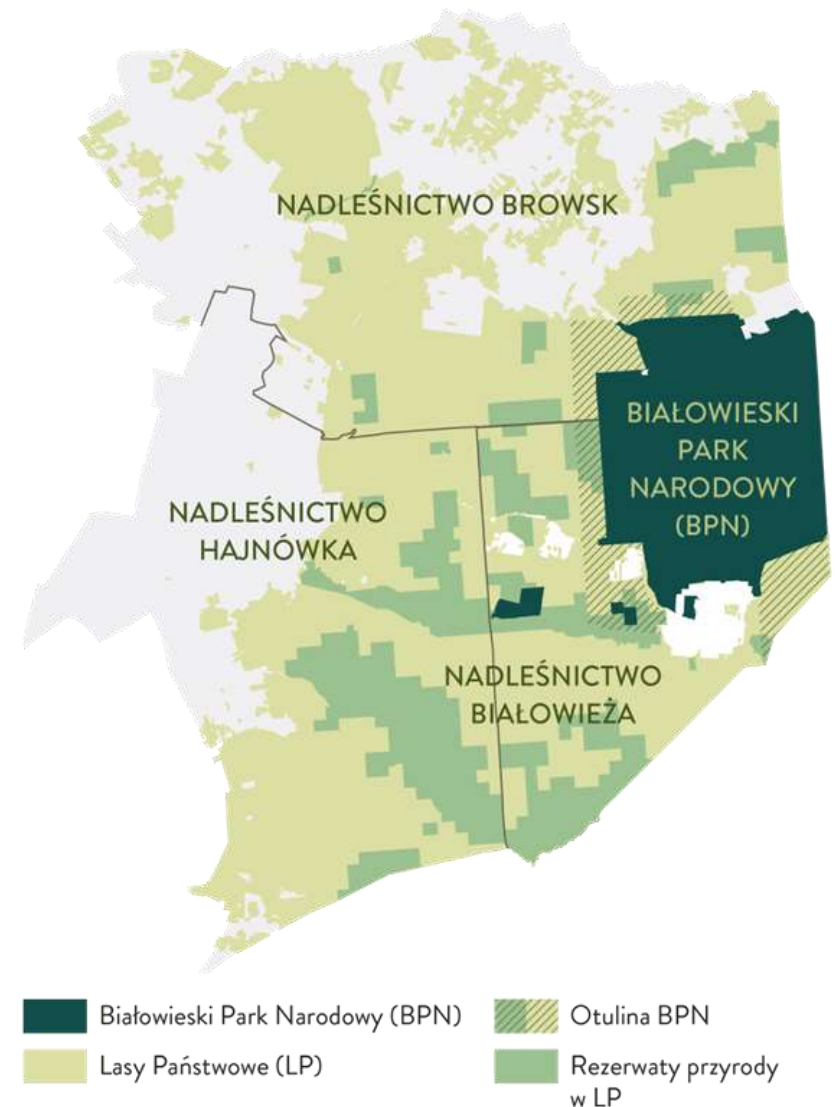
Komisja Klimatu i Środowiska

Ochrona Puszczy Białowieskiej

- ✓ tereny Puszczy Białowieskiej podlegają ochronie co najmniej od początku XV wieku; początkowo nie była to jednak ochrona podyktowana względami przyrodniczymi, ale praktycznymi i reprezentacyjnymi – lasy puszczy stanowiły wyłączne tereny łowieckie książąt litewskich i królów Polski, a głównym przedmiotem troski były zasoby grubej zwierzyny, zwłaszcza żubra;
- ✓ 1921 r. - komisja Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych na obszarze Puszczy Białowieskiej wydzieliła obszar o powierzchni 4640 ha, pod przyszły park narodowy;
- ✓ 1932 r. – utworzono Park Narodowy w Białowieży (Białowieski Park Narodowy) jako drugi, po Pienińskim Parku Narodowym, park narodowy w Polsce;
- ✓ 1947 r. – utworzenie (reaktywacja) Białowieskiego Parku Narodowego;
- ✓ 1979 r. – część obszaru Białowieskiego Parku Narodowego zostaje wpisana na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO;
- ✓ 1996 r. – powiększenie Białowieskiego Parku Narodowego (z 4,781.01 ha do 10,501.95 ha);
- ✓ 2014 r. – cały obszar Puszczy Białowieskiej został uznany za obiekt Światowego Dziedzictwa UNESCO

Zarządcy Obiektu Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska

1. Białowieski Park Narodowy – 10 517 ha
2. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (52 647 ha), w tym:
  - ✓ Nadleśnictwo Białowieża – 12 594 ha;
  - ✓ Nadleśnictwo Browsk – 20 418 ha;
  - ✓ Nadleśnictwo Hajnówka – 19 655 ha.

Najważniejsze zagrożenia dla Obiektu Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska

- ✓ obniżanie się poziomu wód gruntowych;
- ✓ przerwanie łączności ekologicznej (zakłócenia drożności korytarzy ekologicznych), w tym budowa zapory na granicy Polski i Białorusi oraz zabezpieczenie granicy drutem żyłkowym;
- ✓ antropopresja związana z kryzysem migracyjnym na granicy polsko-białoruskiej;
- ✓ pojawianie się roślin gatunków obcych, w tym gatunków inwazyjnych;
- ✓ zmniejszanie się powierzchni i rozdrobnienie starych drzewostanów oraz pozyskiwanie drewna w drzewostanach bagiennych;
- ✓ usuwanie martwych i zamierających drzew oraz niedostateczna ilość żywych drzew dziuplastych.

Działania minimalizujące lub kompensujące negatywny wpływ na Obiekt

- ✓ usuwanie gatunków obcych, w tym inwazyjnych;
- ✓ zabezpieczenie drutu żyłkowego siatką leśną (od strony lasu), tak by ograniczyć wypadki z udziałem zwierząt;
- ✓ usuwanie roślin gatunków obcych z obszaru Obiektu;
- ✓ utrzymanie braku ingerencji gospodarczej w najcenniejsze siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków, przez gospodarkę leśną;
- ✓ ograniczenie gospodarki łowieckiej na obszarze III strefy Obiektu, w celu zwiększenia ochrony populacji rysia;
- ✓ przygotowanie propozycji zwiększenia strefy III , wyłączonej z gospodarki leśnej, o fragmenty strefy IV, które spełniają kryteria włączenia do strefy III;
- ✓ ograniczanie prędkości, w tym w sposób inny niż stawianie znaków drogowych, na drogach przebiegających przez Obiekt (Droga Narewowska:
- ✓ monitoring ruchu na Drodze Narewowskiej oraz wprowadzenie wygradzeń jezdni oraz przebudowa lub budowa przejść pod jezdnią dla małych ssaków i płazów
- ✓ budowa okresowych przetamowań na ciekach wodnych (wyłącznie z naturalnych materiałów).

Plan zarządzania dla polskiej części Obiektu Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska (1)

- ✓ prace nad zintegrowanym planem zarządzania zostały zainaugurowane na podstawie umowy zawartej 24 sierpnia 2021 r. między Ministerstwem Klimatu i Środowiska a Instytutem Ochrony Środowiska – Państwowym Instytutem Badawczym;
- ✓ w ramach realizacji tego zadania opracowano 14 ekspertyz tematycznych oraz zorganizowano warsztaty i spotkania w formule stacjonarnej, jak i online – łącznie 30 wydarzeń;
- ✓ na stronie projektu na bieżąco informowano o postępie prac nad projektem Planu zarządzania, w tym o wszystkich planowanych warsztatach dla interesariuszy;
- ✓ w konferencji podsumowującej realizację tego zadania w dniu 4 lipca 2023 r. wzięło udział 50 osób; w mediach społecznościowych konferencję obejrzało 758 osób.
- ✓ w dniu 6 listopada 2023 r. projekt Planu zarządzania został upubliczniony w ramach konsultacji społecznych;
- ✓ konsultacje projektu Planu zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest (polska część) trwały od 6 listopada do 3 grudnia 2023 r.;
- ✓ zorganizowano także jedno spotkanie konsultacyjne (dla naukowców i organizacji pozarządowych), które odbyło się w dniu 30 listopada 2023 r. w siedzibie Instytutu Badawczego Leśnictwa w Białowieży.

Plan zarządzania dla polskiej części Obiektu Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska (2)

Ministerstwo Klimatu i Środowiska dokonało przeglądu projektu zintegrowanego planu zarządzania Obiektem i zdiagnozowało 3 zasadnicze problemy:

- 1) brak wystarczającego odniesienia się w projekcie planu do wpływu zapory na OUV Obiektu i związany z tym brak propozycji działań minimalizujących jej negatywny wpływ i działań kompensacyjnych;
- 2) przedstawienie propozycji korekty stref ochronnych UNESCO, które zmniejszają powierzchnię strefy III (w tym tereny obejmujące drzewostany ponadstuletnie), wyłączonej z gospodarki leśnej, na korzyść strefy IV (dopuszczającej pozyskanie drewna), co powoduje niezgodność z wytycznymi z misji z 2018 r. i może stanowić zagrożenie dla ochrony OUV Obiektu;
- 3) przedstawienie planu zabezpieczenia pożarowego, który zakłada pozyskanie i sztuczne nasadzenia drzew w strefie III, wyłączonej z gospodarki leśnej, co powoduje niezgodność z wytycznymi z misji z 2018 r. i może stanowić zagrożenie dla ochrony OUV Obiektu.

Do końca 2024 r. zostanie dokonana korekta projektu zintegrowanego planu zarządzania Obiektem w celu usunięcia powyższych niezgodności z wytycznymi operacyjnymi i rekomendacjami z misji z 2018 r.

Inne rozwiązania służące ochronie Puszczy Białowieskiej

Konstytucja dla Puszczy:

- ✓ trwają analizy, które pozwolą określić rodzaj dokumentu oraz jego szczegółową treść; w założeniu dokument ten ma obejmować wszystkie aspekty związane z zarządzaniem obszarem Puszczy Białowieskiej stanowiącym jednocześnie Obiekt Światowego Dziedzictwa UNESCO;
- ✓ wypracowane mają zostać rozwiązania, które zapewnią transparentny, trwały i skuteczny system zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO;
- ✓ przy opracowywaniu Konstytucji dla Puszczy, zostaną rozważone zgłaszane postulaty społeczeństwa, a projekt tego dokumentu będzie poddany konsultacjom społecznym.

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Dziękuję za uwagę